

Arrest

nr. 323 569 van 19 maart 2025
in de zaak RvV X / II

In zake: **X**
Handelend in eigen naam en als wettelijk vertegenwoordiger van haar minderjarige
kinderen X, X en X

Gekozen woonplaats: **ten kantore van advocaat A. NACHTERGAELE**
Haachtsesteenweg 55
1210 BRUSSEL

tegen:

de Belgische staat, vertegenwoordigd door de Staatssecretaris voor Asiel en Migratie,
thans de Minister van Asiel en Migratie.

DE WND. VOORZITTER VAN DE IIE KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X die verklaart van Afghaanse nationaliteit te zijn en die handelt in eigen naam en als wettelijk vertegenwoordiger van haar minderjarige kinderen X, X en X, op 15 november 2023 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van de beslissingen van de gemachtigde van de Staatssecretaris voor Asiel en Migratie van 16 oktober 2023 tot weigering van de afgifte van een visum.

Gezien titel I *bis*, hoofdstuk 2, afdeling IV, onderafdeling 2, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 11 december 2024, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 15 januari 2025.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken C. VERHAERT.

Gehoord de opmerkingen van advocaat A. NACHTERGAELE, die verschijnt voor de verzoekende partij en van advocaat O. SOZEN, die *loco* advocaat H. CILINGIR verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Nuttige feiten ter beoordeling van de zaak

1.1. Verzoekster diende op 7 maart 2023, in eigen naam en in naam van haar drie minderjarige kinderen, een aanvraag om een visum in bij de Belgische ambassade te Islamabad, teneinde haar zoon in België te vervoegen. Deze laatste werd als vluchteling erkend op 21 september 2021 en is tot verblijf toegelaten in België.

1.2. De visumaanvragen worden op 14 oktober 2023 geweigerd. Dit zijn de bestreden beslissingen.

De bestreden beslissing ten aanzien van verzoekster is gemotiveerd als volgt:

"Aangezien de 45-jarige meerderjarige Afghaanse onderdane zich samen met haar kinderen bij haar 20-jarige meerderjarige zoon [S.] [M.] - RR (...), in België wenst te vestigen kan zij niet genieten van gezinshereniging op basis van art. 10 Bis van de wet van 15.12.1980, deze categorie van aanvragers (Niet EU meerderjarige moeder ivm niet EU meerderjarige zoon) is niet voorzien in de wet. De afgifte van een humanitair visum wordt niet toegestaan van rechtswege en kan enkel plaats vinden op een individuele basis en slechts in uitzonderlijke gevallen, op basis van een gestaafde en gefundeerde aanvraag (waarvan er geen exhaustieve lijst van bewijzen bestaat). De afgifte van een dergelijk visum betreft een discretionaire bevoegdheid met een brede appreciatiemarge van de Dienst Vreemdelingenzaken, het betreft een gunst en geen recht. Tevens zijn er niet afdoende bijzondere humanitaire elementen in het dossier aanwezig die de afgifte van een humanitair visum op basis van art. 9 en 13 van de wet van 15.12.1980 kunnen rechtvaardigen. Betrokkene legt geen gelegaliseerde geboorteakte noch een overlijdensakte van haar echtgenoot voor. Het document met de identiteitsgegevens van haar echtgenoot waarin staat dat die als martelaar is overleden is niet voldoende om beschouwd te worden als een officiële overlijdensakte. Zij bewijst ook niet familiaal geïsoleerd te zijn in het land van herkomst. De referentiepersoon verklaarde nochtans in zijn asielinterview nog meer broers en zussen te hebben die waren achtergebleven in Afghanistan. Tevens werd er ook geen enkel bewijs van enige verwantschap aangebracht met de zoon die zij wenst te vervoegen. Betrokkene kan zich daarom niet beroepen op een recht van verderzetting van het gezinsleven/behoud eenheid van gezin, gelet dat de familiale levensomstandigheden hier toch zeer onduidelijk zijn. De weigering tot afgifte van een humanitair visum is niet in strijd met de bepalingen van Art. 8 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens (EVRM). Het bestaan van vermeende familiale en affectieve banden met de te vervoegen persoon in België betekent niet dat de toepassing van artikel 8 van het EVRM welke betrekking heeft op de eerbiediging van het privéleven en het familiale leven, absoluut is. Dit artikel belet de lidstaten van de EU dan ook niet voorwaarden te stellen aan de binnenkomst en het verblijf van vreemdelingen op hun grondgebied, op voorwaarde dat de tussenkomst van de overheid wettelijk geregeld of ingegeven is door één of meerdere doelen die in artikel 8, tweede alinea van het EVRM werden uiteengezet en noodzakelijk zijn in een democratische samenleving om deze te bereiken. De wet van 15.12.1980 is een wet welke overeenkomt met de eisen vermeld in de tweede alinea van artikel 8 EVRM. Verder bevat de aanvraag ook geen enkel bewijs van enige steun vanuit België (materieel/financieel). Er is evenmin sprake van een medische problematiek, op basis van het voorgelegd medisch attest kan worden aangenomen dat zij in een goede gezondheid verkeert. We mogen hier duidelijk stellen dat zij verwacht dat België zal instaan voor haar accommodatie, financiële ondersteuning alsook haar internationale bescherming zal bieden, wat toch vooral wijst op moeilijke economische omstandigheden. Zonder de elementen die duidelijk duiden op een prangende humanitaire situatie, financiële afhankelijkheid en op een familiaal isolement zou de afgifte van een humanitair visum betreffende deze aanvraag een omzeiling van de procedure gezinshereniging inhouden. Humanitaire visa worden slechts uitzonderlijk toegestaan en geval per geval (streng) beoordeeld. De aanvraag voldoet op geen enkele wijze aan de omschreven criteria. Het CAW van Brussel verwijst in de uiteenzetting naar de precare situatie in Afghanistan. Aanvraagster en haar kinderen woonden tot voor kort samen in Kabul, momenteel verblijven ze in Pakistan. Ze durven niet meer terug te keren naar Afghanistan. De overige drie zussen zouden getrouwd zijn en verblijven bij diens echtgenoten. De vader was een belangrijke generaal in het Afghaanse leger die tegen de Taliban gestreden heeft. Door diens tewerkstelling was de situatie voor het gezin naar eigen zeggen zeer gevaarlijk. Hij zou vermoord zijn door de Taliban. De vader kwam bovendien ook regelmatig op de televisie en was dus een publiek figuur. Hierdoor was het bijna onmogelijk voor het gezin om buiten te komen, laat staan dat de kinderen naar school konden gaan of werken. Het gezin is volledig financieel afhankelijk van de referentiepersoon. Daarbij aansluitend is er nog de zeer moeilijke positie van de vrouw in de Afghaanse samenleving, onder taliban bewind. Wel valt op te merken dat aanvraagster haar identiteitskaart liet verlengen op 09/06/2021 ondanks de dreiging van diezelfde regering. Zij legt geen enkel bewijs voor met betrekking tot haar eigen specifieke situatie. Het is niet onredelijk om van betrokkene te eisen dat zij op zijn minst een begin van persoonlijk bewijs dient te leveren aangaande haar precare humanitaire situatie. Gezien de leeftijd van de referentiepersoon, nl. 20 jaar en de tewerkstelling op interimbasis (nog geen vast contract), is het quasi onmogelijk dat die voor het ganse gezin van acht kan instaan qua levensonderhoud. De humanitaire elementen wijzen eerder op moeilijke economische omstandigheden. Een actueel risico op een schending van artikel 3 EVRM kan dan ook niet worden vastgesteld. Voor de beoordeling van art. 3 EVRM hanteert het Europees Hof van de Rechten van de mens (EHRM) een zeer hoge drempel bij de beoordeling van socio-economische of humanitaire omstandigheden; slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden worden zij als strijdig met art. 3 EVRM beschouwd. Het hof van Justitie stelt bovendien dat art. 15,b van de Kwalificatierichtlijn niet volledig identiek is aan art. 3 EVRM.

Het stelt dat de socio-economische en humanitaire omstandigheden slechts in aanmerking komen voor de toekenning van de status subsidiaire bescherming, indien personen hierdoor terecht komen in zeer extreme omstandigheden en die situatie het gevolg is van opzettelijk handelen of nalaten van een actor. Hiervoor

dienen verzoekers hun beweringen te staven met een begin van persoonlijk bewijs terwijl in casu het enkel bij een verwijzing blijft naar de algemene situatie in zijn land van herkomst en dit niet kan volstaan om een inbreuk uit te maken op het vernoemde artikel 3. We wijzen er verder op dat de situatie in Afghanistan in de loop van 2021 drastisch gewijzigd is. Uit een grondige analyse van de veiligheidssituatie (zie EASO Afghanistan Security Situation van juni 2021, beschikbaar op https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_06_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation.pdf, EASO Afghanistan Security Update van september 2021, beschikbaar op https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_09_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situation_update.pdf, EASO Afghanistan Country Focus van januari 2022, beschikbaar op https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2022_01_EASO_COI_Report_Afghanistan_Country_focus.pdf en de COI Focus Afghanistan Veiligheidssituatie van 5 mei 2022 (beschikbaar op https://www.cgvs.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_afghanistan_veiligheidssituatie_20220505.pdf), EASO Afghanistan Security Situation van september 2022 beschikbaar op https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/202209/2022_08_EUAA_Afghanistan_Security%20Situation_%20Final_2.pdf, EASO Afghanistan Security Situation van januari 2023 beschikbaar op <https://euaa.europa.eu/publications/country-guidance-afghanistan-january-2023> blijkt dat de veiligheidssituatie sinds augustus 2021 sterk gewijzigd is. Het einde van de strijd tussen de vroegere overheid en de taliban gaat gepaard met een sterke afname van het conflict-gerelateerd geweld en een sterke daling van het aantal burgerslachtoffers. Waar voor de machtsvername door de taliban een belangrijk deel van het geweld in Afghanistan te wijten was aan de strijd tussen de overheid, de veiligheidsdiensten en de buitenlandse troepen enerzijds, en opstandige groepen als de taliban en de ISKP anderzijds, moet worden vastgesteld dat de voormalige overheid, de veiligheidsdiensten en de buitenlandse troepen niet langer als dusdanig als actor aanwezig zijn. Het verdwijnen van een belangrijke actor uit het conflict draagt mee bij aan de afname van het willekeurig geweld in Afghanistan. Uit de beschikbare informatie blijkt dat er in Afghanistan een sterke daling is van het geweld. Er is een significante daling van het willekeurig geweld in geheel Afghanistan, en de incidenten die zich wel nog voordoen zijn hoofdzakelijk doelgericht van aard. Uit de beschikbare informatie blijkt dat er actueel geen aanwijzingen zijn dat er in Afghanistan een situatie zou bestaan waarbij een burger louter door zijn aanwezigheid in het land een reëel risico zou lopen om blootgesteld te worden aan een ernstige bedreiging van haar leven of persoon. Volgens de beschikbare informatie worden werknemers van Vzw's, internationale organisaties, journalisten en hun families niet vervolgd (zie Afghanistan Security Situation van september 2022, beschikbaar op https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/202209/2022_08_EUAA_Afghanistan_Security%20Situation_%20Final_2.pdf en Country guidance: Afghanistan January 2023 beschikbaar op <https://euaa.europa.eu/publications/country-guidance-afghanistan-january-2023>). Als iemand van één van deze groepen werd lastiggevallen of aangevallen dan was dat eerder te wijten aan een aantal factoren die verband houden met de persoonlijke of familiale achtergrond van deze mensen dan met de voormalige werkgever. Gezien bovenstaande vaststellingen wordt de afgifte van een humanitair visum op basis van art. 9 en 13 van de wet van 15.12.1980 geweigerd. Het staat betrokkene vrij een nieuwe visumaanvraag in te dienen rekening houdende met de hierboven omschreven weigeringsmotieven. Deze beslissing belet de dienst Vreemdelingenzaken niet om bij de indiening van een nieuwe visumaanvraag de andere voorwaarden na te gaan of over te gaan tot een onderzoek of analyse die zij nodig acht."

De bestreden beslissing ten aanzien van het minderjarig kind [S.] [S.] luidt:

"Gelet de visumaanvraag van de moeder (visumaanvraag nr. (...)) dd 16/10/2023 geweigerd werd, wordt uiteraard ook de visumaanvraag van het minderjarig meereizend kind geweigerd. Het staat betrokkene vrij een nieuwe visumaanvraag in te dienen rekening houdende met de hierboven omschreven weigeringsmotieven. Deze beslissing belet de dienst Vreemdelingenzaken niet om bij de indiening van een nieuwe visumaanvraag de andere voorwaarden na te gaan of over te gaan tot een onderzoek of analyse die zij nodig acht. Gezien bovenstaande vaststellingen wordt de afgifte van een humanitair visum op basis van art. 9 en 13 van de wet van 15.12.1980 geweigerd."

De bestreden beslissing ten aanzien van het minderjarig kind [Y.] [K.] [S.] luidt:

“Gelet de visumaanvraag van de moeder (visumaanvraag nr. (...)) dd 16/10/2023 geweigerd werd, wordt uiteraard ook de visumaanvraag van het minderjarig meereizend kind geweigerd. Het staat betrokkene vrij een nieuwe visumaanvraag in te dienen rekening houdende met de hierboven omschreven weigeringsmotieven. Deze beslissing belet de dienst Vreemdelingenzaken niet om bij de indiening van een nieuwe visumaanvraag de andere voorwaarden na te gaan of over te gaan tot een onderzoek of analyse die zij nodig acht. Gezien bovenstaande vaststellingen wordt de afgifte van een humanitair visum op basis van art. 9 en 13 van de wet van 15.12.1980 geweigerd.”

De bestreden beslissing ten aanzien van het minderjarig kind [O.] [S.] luidt:

“Gelet de visumaanvraag van de moeder (visumaanvraag nr. (...)) dd 16/10/2023 geweigerd werd, wordt uiteraard ook de visumaanvraag van het minderjarig meereizend kind geweigerd. Het staat betrokkene vrij een nieuwe visumaanvraag in te dienen rekening houdende met de hierboven omschreven weigeringsmotieven. Deze beslissing belet de dienst Vreemdelingenzaken niet om bij de indiening van een nieuwe visumaanvraag de andere voorwaarden na te gaan of over te gaan tot een onderzoek of analyse die zij nodig acht. Gezien bovenstaande vaststellingen wordt de afgifte van een humanitair visum op basis van art. 9 en 13 van de wet van 15.12.1980 geweigerd.”

2. Onderzoek van het beroep

2.1.1. Verzoekster voert een eerste middel aan dat zij uiteenzet als volgt:

“EERSTE MIDDEL

GENOMEN UIT DE SCHENDING VAN:

- Artikel 8 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden;
- Artikel 7 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie;
- Artikel 10 § 1, 1ste lid, 7° van de Wet van 15/12/1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en verwijdering van vreemdelingen (“Verblijfwet”);
- De motiveringsplicht zoals voorzien in artikel 62 van de wet van 15/12/1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en verwijdering van vreemdelingen en de artikelen 2 en 3 van de Wet van 29/07/1991 met betrekking tot de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen, en als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur;
- Het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

1. Mevrouw [S.] heeft een visumaanvraag ingediend op grond van artikel 10§ 1, 1ste lid, 7° van de Wet van 15/12/1980, als moeder van een erkende vluchteling die op het moment van het indienen van zijn verzoek om internationale bescherming minderjarig was.

Verwerende partij stelt dat verzoekster niet kan genieten van gezinshereniging “op grond van art. 10bis van de wet van 15/12/1980” omdat de categorie van “niet EU meerderjarige moeder ifv niet EU meerderjarige zoon” niet voorzien is in de wet. Om die reden wordt de visumaanvraag herleid tot een aanvraag tot humanitair visum op grond van artikel 9 en 13 van de Wet van 15/12/1980.

In casu oordeelt verwerende partij dus dat gezinshereniging niet langer mogelijk is op grond van artikel 10§ 1, 1ste lid, 7° van de Wet van 15/12/1980 omdat de zoon van verzoekster, erkend vluchteling in België, twintig jaar was op het ogenblik van het nemen van de bestreden beslissingen. Verwerende partij verwijst hierbij verkeerdelijk naar art. 10bis van de Verblijfwet.

Verwerende partij houdt bij deze beslissing geen rekening met het feit dat de referentiepersoon, [M.] [S.], op het moment van het indienen van zijn verzoek om internationale bescherming nog minderjarig was.

Volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie, en met name arrest C-550/16 van 12 april 2018 moet nochtans gekeken worden naar de leeftijd van de referentiepersoon op het moment van de indiening van zijn verzoek om internationale bescherming, en niet naar de leeftijd op het moment dat de aanvraag gezinshereniging wordt behandeld.

Het HvJEU stelt namelijk (§ 60):

“Daarentegen kan, wanneer met het oog op de toepassing van artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86 voor de beoordeling van de leeftijd van een vluchteling de datum van indiening van het verzoek om internationale bescherming als uitgangspunt wordt genomen, een gelijke en voorzienbare behandeling worden gewaarborgd van alle verzoekers die zich in chronologisch opzicht in dezelfde situatie bevinden, doordat zo wordt verzekerd dat de slaagkansen van het verzoek om gezinshereniging voornamelijk afhangen van factoren die verband houden met de verzoeker en niet met de betrokken overheidsinstantie, zoals de behandelingsduur van het verzoek om internationale bescherming of van de aanvraag voor gezinshereniging (zie naar analogie arrest van 17 juli 2014, Noorzia, C-338/13, EU:C:2014:2092, punt 17).”

Door louter te stellen dat gezinshereniging niet langer mogelijk is op grond van artikel 10 van de Verblijfwet, omdat verzoeksters zoon, erkend vluchteling in België, twintig jaar was op het ogenblik van het nemen van de bestreden beslissing, heeft verwerende partij de voorwaarden voor gezinshereniging op grond van artikel 10, §1, eerste lid, 7°, van de Vreemdelingenwet niet correct toegepast. De voorwaarde van minderjarigheid uit artikel 10, §1, eerste lid, 7°, van de Vreemdelingenwet moet immers conform de rechtspraak van het Hof van Justitie beoordeeld worden op het ogenblik van het indienen van een verzoek tot internationale bescherming, zijnde in casu 18 september 2020, ogenblik waarop haar zoon [M.] 17 jaar was.

De motivering van de beslissing is aldus in strijd met wat artikel 10§ 1, 1ste lid, 7° van de Wet van 15/12/1980 voorschrijft, en is zodoende manifest onvoldoende om de beslissing te schragen. De beslissing vermeldt ook nergens om welke reden niet naar de leeftijd van [M.] werd gekeken op het moment van de indiening van het verzoek om internationale bescherming.

Ten slotte blijkt uit de rechtspraak van Uw Raad klaarblijkelijk dat een dergelijke motivering onvoldoende is, en de vernietiging van de beslissing rechtvaardigt. Zo oordeelde Uw Raad in arrest nr. 225.451 van 30/08/2019 het volgende:

“De Raad stelt aldus vast dat de verwerende partij, door te stellen dat gezinshereniging niet langer mogelijk is op grond van artikel 10 van de Vreemdelingenwet, daar de zoon van de verzoekende partijen, erkend vluchteling in België, negentien jaar is op het ogenblik van het nemen van de bestreden beslissing, de voorwaarden voor gezinshereniging op grond van artikel 10, §1, eerste lid, 7°, van de Vreemdelingenwet niet correct heeft beoordeeld. De voorwaarde van minderjarigheid uit artikel 10, §1, eerste lid, 7°, van de Vreemdelingenwet dient immers conform de rechtspraak van het Hof van Justitie beoordeeld te worden op het ogenblik van het indienen van een verzoek tot internationale bescherming, zijnde in casu 20 januari 2016, ogenblik waarop de zoon [Z.] [B.] van de verzoekende partijen 16 jaar is. Een schending van de materiële motiveringsplicht wordt aannemelijk gemaakt.”

De bestreden beslissing is bijgevolg in strijd met artikel 10§ 1, 1ste lid, 7° van de Wet van 15/12/1980, en de materiële motiveringsplicht als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur en zoals voorzien in artikel 62 van de wet van 15/12/1980 en de artikelen 2 en 3 van de Wet van 29/07/1991 met betrekking tot de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandeling, en als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

2. Op de tweede plaats, indien de beslissing gegrond is op het feit dat de aanvraag laattijdig is ingediend waardoor verzoekster geen recht op gezinshereniging meer zou kunnen genieten op grond van artikel 10§ 1, 1ste lid, 7° van de Wet van 15/12/1980, moet worden opgemerkt dat men deze motieven nergens terugvindt in de beslissing.

De motivering is immers enkel beperkt tot de overweging dat [M.] 20 jaar oud is, en dat gezinshereniging door “niet EU meerderjarige moeder ifv niet EU meerderjarige zoon” niet voorzien is in de wet. Nergens wordt melding gemaakt van het feit dat de indiening pas 17 maanden na de toekenning van de vluchtelingenstatus plaatsvond, en dat dit ertoe zou leiden dat de aanvraag laattijdig was.

Het komt niet toe aan verzoekster om te gissen om welke redenen deze beslissing werd genomen. Verwerende partij moet daarentegen haar beslissingen naar behoren motiveren om toe te laten te begrijpen waarop ze zijn gegrond.

Dit is strijdig met de formele motiveringsplicht.

Volgens vaste rechtspraak moet een administratieve rechtshandeling, om te voldoen aan de formele motiveringsplicht die wordt opgelegd in de Wet Motivering Bestuurshandelingen, immers de juridische en feitelijke overwegingen vermelden die hieraan ten grondslag liggen; die motivering moet afdoende zijn om de belanghebbende in staat te stellen terdege te oordelen of het zin heeft zich tegen de beslissing te verweren met de middelen die het recht hem ter beschikking stelt.

3. Bovendien antwoordt verwerende partij geenszins op de aangehaalde overmachtsredenen die rechtvaardigden dat de visumaanvraag uiteindelijk pas 17 maanden na de erkenning van haar zoon kon worden ingediend. Nochtans zaten alle elementen die wijzen op een overmacht in het administratief dossier, en had verwerende partij er dus kennis van.

In de begeleidende brief van het CAW Brussel van 21/04/2023 werd immers specifiek gevraagd om de aanvraag als tijdig ingediend te beschouwen (zie stuk 3), gelet op de specifieke situatie van de verzoekers:

“Ik vraag met dit schrijven toepassing te maken van de “redelijke termijn”, en de aanvraag als tijdig ingediend te beschouwen, en om die reden de aanvraag van de moeder toe te kennen onder gezinshereniging (artikel 10) en de aanvragen van de broers van [S.] [M.] toe te kennen onder artikel 9 van de verblijfwet.

(...)

Zoals hierboven reeds uitgelegd heb ik op 10 december 2021 uw diensten aangeschreven, samen met de Belgische diplomatieke post te Islamabad om de wil van mevrouw [S.] [M.] tot hereniging met haar zoon te uiten. Ik heb toen reeds de obstakels, die buiten haar wil om waren, uitgelegd waarom mevrouw [S.] niet tijdig in Pakistan zou geraken. Ik heb voorgesteld dat de oudste broer van [M.], [S.] [S.], de aanvraag wel zou kunnen indienen voor iedereen aangezien hij op dat moment beschikte over een paspoort EN een e-visum voor Pakistan. Ik heb geen antwoord mogen ontvangen op dit schrijven. [S.] [S.] heeft in Pakistan geprobeerd om een aanvraag voor het hele gezin in te dienen maar dit werd geweigerd door het VFS centrum.

In casu werd de aanvraag zodus ingediend 17 maanden na de toekenning van de internationale beschermingsstatus. Dit kan als een “redelijke termijn” beschouwd worden, gezien de ondervonden moeilijkheden zoals hieronder beschreven en de onmogelijkheid om de aanvraag in te dienen op alternatieve wijze. Het gezin roept daarnaast ook bijzondere omstandigheden in die de laattijdige indiening objectief verschoonbaar kunnen maken, in toepassing van het arrest van het HvJ van 7 november 2018 (C-380/17). De RvV past dit arrest van het HvJ inderdaad ook toe op de situatie van NBMV, zowel wat betreft de indiening na de meerderjarigheid, als de indiening na drie maanden.

Ik verwijs hiervoor naar de situatie waarin de familie zich bevindt en ik voeg in bijlage een chronologie van ondernomen stappen en ondervonden hindernissen sinds de toekenning van de internationale beschermingsstatus. Deze chronologie van feiten werd normaliter ook mee ingediend tijdens de aanvraag van 7 maart 2023.”

De chronologie van ondernomen stappen en ondervonden hindernissen sinds de toekenning van de internationale beschermingsstatus was zeer uitgebreid uiteengezet, en toonde heel concreet aan om welke redenen het zo lang heeft geduurd vooraleer de familie hun aanvraag kon indienen bij de diplomatieke post in Islamabad (stuk 4).

Dat verwerende partij hier geen rekening mee lijkt te houden, druist in tegen de rechtspraak van het Hof van Justitie m.b.t. het recht op gezinshereniging van ouders van een meerderjarige geworden erkende vluchteling.

Volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie moet deze aanvraag namelijk worden ingediend binnen een ‘redelijke termijn’ nadat de referentiepersoon erkend wordt als vluchteling. Het Hof van Justitie legt het in arrest C-550/16 van 12 april 2018 als volgt uit (§ 61):

“Aangezien het, zoals de Nederlandse regering en de Commissie betogen, ongetwijfeld onverenigbaar zou zijn met de doelstelling van artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86 wanneer een vluchteling die op het tijdstip van zijn verzoek een alleenstaande minderjarige was, maar gedurende de procedure meerderjarig is geworden, zich, om een gezinshereniging te verkrijgen, zonder enige tijdsbeperking op die bepaling zou kunnen beroepen, dient deze vluchteling zijn verzoek om gezinshereniging wel binnen een redelijke termijn in te dienen. Voor de bepaling van een dergelijke redelijke termijn biedt de door de Uniewetgever in de soortgelijke context van artikel 12, lid 1, derde alinea, van die richtlijn gekozen oplossing een indicatie, zodat ervan uit moet worden gegaan dat het op basis van artikel 10, lid 3, onder a), van diezelfde richtlijn ingediende verzoek om gezinshereniging in een dergelijke situatie in beginsel moet worden ingediend binnen drie maanden na de datum van erkenning van de vluchtelingenstatus van de betrokken minderjarige.” (eigen onderlijning)

Het Hof van Justitie stelt dus dat de aanvraag binnen een redelijke termijn na de erkenning moet worden ingediend, waarbij een termijn van drie maanden als indicatie kan worden gebruikt.

Uit de rechtspraak van Uw Raad blijkt niettemin dat deze redelijke termijn in concreto moet worden beoordeeld, en niet steeds beperkt kan worden tot een termijn van drie maanden na de erkenning als vluchteling, zoals verwerende partij in de praktijk doet. De termijn van drie maanden die door het Hof van Justitie wordt aangereikt is enkel een indicatie.

Uw Raad verduidelijkt dit in arrest nr. 237.333 van 23 juni 2020 als volgt:

“Hieruit blijkt dat een indicatie kan gevonden worden in artikel 12, eerste lid, derde alinea, van de Gezinsherenigingsrichtlijn, zodat er moet vanuit gegaan worden dat het op artikel 10, derde lid, a), van die richtlijn, omgezet in artikel 10, §1, eerste lid, 7°, van de vreemdelingenwet, ingediende verzoek om gezinshereniging “in beginsel” moet worden ingediend binnen de drie maanden na de datum van de erkenning van de vluchtelingenstatus van de betrokken minderjarige. Het Hof van Justitie verwijst aldus voor de termijn waarbinnen de aanvraag conform artikel 10, §1, eerste lid, 7°, van de vreemdelingenwet “in beginsel” dient te worden ingediend naar de bepalingen van artikel 12, eerste lid, derde alinea, van de Gezinsherenigingsrichtlijn. Voormelde bepaling van de Gezinsherenigingsrichtlijn biedt echter ruimte voor de lidstaten. Immers stelt voormelde bepaling dat de lidstaten “kunnen” eisen dat de vluchtelingen aan bepaalde voorwaarden voldoen wanneer het verzoek om gezinshereniging niet wordt ingediend binnen een termijn van drie maanden na de toekenning van de vluchtelingenstatus. Gebruik makend van de mogelijkheid om meer voordelige bepalingen op te nemen, heeft de Belgische wetgever voormelde bepaling omgezet in de vreemdelingenwet, meer bepaald artikel 10, §2, vijfde lid, en ervoor geopteerd dat aan bepaalde voorwaarden niet dient voldaan te zijn door familieleden van als vluchteling erkende vreemdeling, onder meer voor zover de aanvraag tot verblijf werd ingediend in de loop van het jaar na de beslissing tot erkenning van de hoedanigheid van vluchteling.

Gezien de Belgische wetgever van oordeel is dat bepaalde voorwaarden niet dienen voldaan te zijn door de aanvragers tot gezinshereniging met erkende vluchtelingen indien de aanvraag volgt binnen het jaar na de erkenning als vluchteling, en dit een termijn is die ruimer is dan de in artikel 12, eerste lid, derde alinea, van de Gezinsherenigingsrichtlijn voorziene termijn, komt het kennelijk onredelijk voor om in het geval van de zoon van verzoekster, die het recht op gezinshereniging als minderjarige kan laten gelden daar hij als vluchteling erkend werd en het verzoek hiertoe heeft ingediend als niet-begeleide minderjarige vreemdeling, te eisen dat de aanvraag tot gezinshereniging door zijn ouders wordt ingediend binnen de drie maanden, verwijzend naar de indicatie gegeven in artikel 12, eerste lid, derde alinea, van de Gezinsherenigingsrichtlijn. Bovendien kan er niet worden voorbijgegaan aan het feit dat het Hof van Justitie melding maakt van een “redelijke termijn”, waarbij zij ook stelt dat de termijn waarbinnen de aanvraag “in beginsel” dient te worden ingediend drie maanden na de datum van de erkenning van de vluchtelingenstatus van de betrokken minderjarige is. Een beoordeling in concreto drong zich dan ook op, wat in casu geenszins blijkt uit de motieven van de bestreden beslissingen.” (eigen onderlijning)

Bovendien volgt uit de rechtspraak van Uw Raad ook dat bij de beoordeling of de aanvraag binnen een redelijke termijn werd ingediend, rekening moet worden gehouden met bijzondere omstandigheden die de laattijdige indiening objectief verschoonbaar kunnen maken, in toepassing van het arrest C-380/17 van het HvJ van 7 november 2018. In dit arrest oordeelde het HvJ dat de termijn om te genieten van de vrijstelling van de materiële voorwaarden voor gezinshereniging strikt mag toegepast worden, tenzij de late indiening van de aanvraag gezinshereniging objectief verschoonbaar is op grond van bijzondere omstandigheden. Volgens voormelde rechtspraak van Uw Raad moet ook rekening worden gehouden met dergelijke bijzondere omstandigheden bij de beoordeling van de redelijkheid van de termijn waarin de aanvraag op grond van artikel 10, §1, eerste lid, 7°, van de Vreemdelingenwet werd ingediend.

Uw Raad legt dit als volgt uit in arrest

« Dans un autre arrêt, la CJUE a également indiqué que « le dépassement du délai d'introduction d'une demande de regroupement familial visé à l'article 12, paragraphe 1, troisième alinéa, de la directive 2003/86 n'a pas d'implication directe sur l'autorisation de l'entrée ou du séjour des membres de la famille du regroupant, mais permet seulement de déterminer le cadre dans lequel cette demande doit être examinée. L'appréciation du bien-fondé d'une telle demande ne pouvant, en pratique, être menée qu'une fois déterminé le régime applicable à celle-ci, la constatation du dépassement de ce délai ne saurait être mise en balance avec des considérations relatives au bien-fondé de cette demande. [...] Dans ce contexte, l'État membre concerné sera en mesure de respecter l'exigence d'individualisation de l'examen de la demande de regroupement familial résultant de l'article 17 de la directive 2003/86 (voir, en ce sens, arrêt du 9 juillet 2015, K et A, C-153/14, EU:C:2015:453, point 60), laquelle impose notamment de tenir compte des spécificités liées à la qualité de réfugié du regroupant. Ainsi, comme le rappelle le considérant 8 de cette directive, la situation des réfugiés demande une attention particulière, dès lors qu'ils ne peuvent pas envisager de mener une vie familiale normale dans leur pays d'origine, qu'ils ont pu être séparés de leur famille durant une longue période avant que le statut de réfugié ne leur soit octroyé et que l'obtention des conditions matérielles requises à l'article 7, paragraphe 1, de ladite directive peut présenter, pour eux, une difficulté accrue par rapport à d'autres ressortissants de pays tiers. [...] si le législateur de l'Union a autorisé les États membres à exiger le respect des conditions visées à l'article 7, paragraphe 1, de cette directive dans le cas visé à l'article 12, paragraphe 1, troisième alinéa, de celle-ci, il n'a pas déterminé pour autant comment il convenait, sur le

plan procédural, de traiter une demande introduite tardivement au titre du régime de faveur prévu à l'article 12, paragraphe 1, premier alinéa, de ladite directive. [...] une réglementation nationale qui permet de rejeter une demande de regroupement familial introduite pour un membre de la famille d'un réfugié, sur la base des dispositions plus favorables figurant au chapitre V de la directive 2003/86, au motif que cette demande a été introduite plus de trois mois après l'octroi du statut de réfugié au regroupant, tout en offrant la possibilité d'introduire une nouvelle demande dans le cadre d'un autre régime, n'est pas, en tant que telle, de nature à rendre impossible en pratique ou excessivement difficile l'exercice du droit au regroupement familial conféré par la directive 2003/86. En effet, le rejet de la demande de regroupement familial introduite dans le cadre d'un régime national mis en place pour donner effet à l'article 12, paragraphe 1, premier alinéa, de cette directive n'implique pas que le droit au regroupement familial ne pourra pas être garanti, ce regroupement pouvant être accordé dans le cadre d'un autre régime, à la suite de l'introduction d'une demande à cette fin. Si le retard et les contraintes administratives que suppose l'introduction d'une nouvelle demande peuvent constituer un inconvénient certain pour la personne concernée, il n'en reste pas moins que celui-ci n'est pas d'une ampleur telle qu'il puisse être considéré, par principe, comme empêchant, en pratique, cette personne de faire valoir efficacement son droit au regroupement familial. Toutefois, il en irait différemment, tout d'abord, si le rejet de la première demande de regroupement familial pouvait intervenir dans des situations dans lesquelles des circonstances particulières rendent objectivement excusable l'introduction tardive de cette demande. [...]» (CJUE, 7 novembre 2018, K, B, C-380/17, points 50, 53, 55, 59-62).

Vu le raisonnement tenu par la CJUE dans l'arrêt A et S, susmentionné (12 avril 2018, C550/16, point 61), la partie défenderesse doit également tenir compte de telles circonstances particulières dans son appréciation du caractère raisonnable du délai d'introduction d'une demande de regroupement familial, sur la base de l'article 10, § 1, alinéa 1er, 7°, de la loi du 15 décembre 1980. »

Vrij vertaald :

« In een ander arrest, heeft het HvJEU ook aangegeven dat “de overschrijding van de in artikel 12, lid 1, derde alinea, van richtlijn 2003/86 bedoelde termijn voor de indiening van een verzoek om gezinshereniging heeft geen rechtstreekse gevolgen voor de toelating van de gezinsleden van de gezinshereniger tot het grondgebied of het verblijf van deze gezinsleden, maar maakt het enkel mogelijk het kader vast te stellen waarbinnen dit verzoek moet worden onderzocht. Aangezien de beoordeling van de gegrondheid van een dergelijk verzoek in de praktijk pas kan plaatsvinden nadat is vastgesteld welke regels daarop van toepassing zijn, kan de overschrijding van deze termijn niet worden afgewogen tegen overwegingen die verband houden met de gegrondheid van het verzoek. [...] In die context zal de betrokken lidstaat kunnen voldoen aan het vereiste van individualisering van de behandeling van het verzoek om gezinshereniging dat voortvloeit uit artikel 17 van richtlijn 2003/86 (zie in die zin arrest van 9 juli 2015, gevoegde zaken C-153/14, K en A, EU:C:2015:453, punt 60), dat met name vereist dat rekening wordt gehouden met de specifieke kenmerken die verband houden met de vluchtelingenstatus van de gezinshereniger. Zo vereist de situatie van vluchtelingen, zoals overweging 8 van deze richtlijn bepaalt, bijzondere aandacht, aangezien zij zich niet kunnen voorstellen in hun land van herkomst een normaal gezinsleven te leiden, zij gedurende een lange periode van hun gezin gescheiden kunnen zijn geweest alvorens hun de vluchtelingenstatus werd verleend, en het vervullen van de door artikel 7, lid 1, van deze richtlijn vereiste materiële voorwaarden voor hen een bijzondere moeilijkheid kan veronderstellen ten aanzien van andere derdelanders. [...] ofschoon de wetgever van de Unie de lidstaten heeft gemachtigd om in het in artikel 12, lid 1, derde alinea, van die richtlijn bedoelde geval de inachtneming van de in artikel 7, lid 1, van die richtlijn bedoelde voorwaarden te verlangen, heeft hij niet bepaald hoe een laattijdig verzoek procedureel moet worden behandeld om te kunnen genieten van de preferentiële behandeling bedoeld in artikel 12, lid 1, eerste alinea, van die richtlijn. [...] een nationale regeling op grond waarvan een verzoek om gezinshereniging dat is ingediend voor een gezinslid van een vluchteling, kan worden afgewezen op grond van de gunstiger bepalingen van hoofdstuk V van Richtlijn 2003/86 op grond van het feit dat het verzoek meer dan drie maanden na de toekenning van de vluchtelingenstatus aan de gezinshereniger is ingediend, die weliswaar de mogelijkheid biedt om in het kader van een andere regeling een nieuw verzoek in te dienen, maakt als zodanig de uitoefening van het door richtlijn 2003/86 verleende recht op gezinshereniging in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk. De afwijzing van een verzoek om gezinshereniging dat is ingediend op grond van een nationale regeling die is ingevoerd om uitvoering te geven aan artikel 12, lid 1, eerste alinea, van deze richtlijn, betekent niet dat het recht op gezinshereniging niet kan worden gewaarborgd, aangezien deze hereniging kan worden toegestaan op grond van een andere regeling, nadat daartoe een verzoek is ingediend. Hoewel de vertraging en de administratieve rompslomp die gepaard gaan met de indiening van een nieuwe aanvraag een duidelijk nadeel kunnen vormen voor de betrokkene, is dit nadeel niet van dien aard dat kan worden aangenomen dat het de betrokkene in beginsel belet om zijn recht op gezinshereniging in de praktijk daadwerkelijk uit te oefenen. De situatie zou echter anders zijn, in de eerste plaats indien de afwijzing van het eerste verzoek om gezinshereniging zou kunnen plaatsvinden in situaties waarin bijzondere omstandigheden de te late indiening van dat verzoek objectief verschoonbaar zouden maken. [...]” (HvJEU, 7 november 2018, K, B, C-380/17, punten 50, 53, 55, 59-62).

Gelet op de redenering van het HvJEU in voornoemd arrest A en S (12 april 2018, C550/16, punt 61), moet verweerder ook met dergelijke bijzondere omstandigheden rekening houden bij zijn beoordeling van de redelijkheid van de termijn voor de indiening van een verzoek om gezinshereniging, op grond van artikel 10, § 1, eerste lid, 7°, van de wet van 15 december 1980.”

Verwerende partij moet dus in concreto nagaan of de aanvraag werd ingediend binnen een redelijke termijn, rekening houdend met bijzondere omstandigheden die de laattijdige indiening objectief verschoonbaar kunnen maken.

Uit de motieven van de bestreden beslissing blijkt echter geenszins dat verwerende partij in concreto heeft geoordeeld of de aanvraag binnen een redelijke termijn werd ingediend, noch of er bijzondere omstandigheden waren waardoor de laattijdige indiening objectief verschoonbaar is. Sterker nog, verwerende partij antwoordt gewoonweg niet op de elementen die voor verzoekster door het CAW Brussel werden aangebracht om uit te leggen waarom de aanvraag pas na 17 maanden konden worden ingediend.

Door hier niet op te antwoorden, voldoet de bestreden beslissing niet aan de materiële motiveringsplicht als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur en zoals voorzien in artikel 62 van de wet van 15/12/1980 en de artikelen 2 en 3 van de Wet van 29/07/1991 met betrekking tot de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandeling.

Overeenkomstig de vaste rechtspraak van de Raad van State en van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen houdt de materiële motiveringsplicht namelijk in dat iedere administratieve rechtshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen (RvS 25 november 2014, nr. 229.301; RvV 1 februari 2016, nr. 161.429).

Ook heeft verwerende partij de zorgvuldigheidsplicht miskend door geen rekening te houden met de aangebrachte elementen die verantwoordde waarom de aanvraag pas na 17 maanden kon worden ingediend.

Het respect voor het zorgvuldigheidsbeginsel omvat immers de plicht voor de administratie om bij het nemen van de beslissing rekening te houden met alle gegevens van het betreffende dossier en op alle daarin vervatte dienstige stukken (RvV 17 januari 2014, nr. 117.108, RvV 30 oktober 2013, nr. 113.135; zie 10 jaar Raad voor Vreemdelingenbetwistingen: daadwerkelijke rechtsbescherming, Brugge 2017, die Keure, p 126).

4. Ten slotte maakt de beslissing het recht op gezinshereniging in de praktijk onmogelijk, doordat verzoekster niet de mogelijkheid kreeg om haar visumaanvraag op een andere wijze in te dienen dan in persoon bij de diplomatieke post in Islamabad en tegelijkertijd geen rekening wordt gehouden met de belemmeringen die zij heeft moeten overwinnen om de aanvraag in te dienen bij de diplomatieke post.

Op 10 december 2021, hetzij minder dan 3 maanden na de toekenning van de vluchtelingenstatus, heeft de juriste van het CAW Brussel immers zowel aan de diplomatieke post in Islamabad als aan verwerende partij gevraagd om uitzonderlijk toe te laten dat de visumaanvraag werd ingediend door haar zoon [S.] [S.] (stuk 4). Hierop kwam echter geen antwoord. Toen [S.] [S.] zich vervolgens heeft aangeboden bij de externe dienst van de diplomatieke post op 20.12.2021 om een visumaanvraag aan te dienen voor alle familieleden, werd dit geweigerd.

Aangezien vereist werd dat alle familieleden in persoon hun aanvraag indienden bij de diplomatieke post, werd het hen onmogelijk gemaakt om deze aanvraag binnen afzienbare tijd in te dienen, gelet op alle obstakels om de grens met Pakistan over te steken. Doordat verwerende partij vervolgens in de bestreden beslissing geen rekening houdt met de obstakels die verzoekster heeft ondervonden om zich naar de diplomatieke post te begeven en die rechtvaardigen dat de aanvraag pas 17 maanden na de erkenning werd ingediend, maakt verwerende partij het recht op gezinshereniging in de praktijk totaal onmogelijk.

Dit gaat in tegen de nuttige werking van richtlijn 2003/86, omgezet in Belgisch recht o.a. door artikel 10 van de wet van 15/12/1980, dat erin bestaat om gezinshereniging te bevorderen, met name voor families van erkende vluchtelingen. Ook is dit in strijd met het recht op een gezinsleven zoals gewaarborgd door artikel 8 EVRM, en artikel 7 van het Handvest.

Dit werd ook reeds bevestigd door het HvJ in arrest nr. C-1/23 van 18 april 2023 (§ 51-53):

“Opgemerkt zij dat het [...] doel van richtlijn 2003/86 om gezinshereniging te bevorderen slechts kan worden verwezenlijkt indien de lidstaten in dergelijke situaties de nodige soepelheid aan de dag leggen om de betrokkenen in staat te stellen hun verzoek om gezinshereniging daadwerkelijk en tijdig in te dienen, door de indiening van een dergelijk verzoek te vergemakkelijken en met name toe te staan dat gebruik wordt gemaakt van telecommunicatiemiddelen.

Zonder een dergelijke flexibiliteit biedt het – zonder uitzonderingen geldende – vereiste om bij de indiening van het verzoek in persoon te verschijnen, zoals dat wordt gesteld in de in het hoofdgeding aan de orde zijnde nationale regeling, immers niet de mogelijkheid om rekening te houden met eventuele belemmeringen die de daadwerkelijke indiening van een dergelijk verzoek zouden kunnen beletten en dus de uitoefening van het recht op gezinshereniging onmogelijk zouden maken, waardoor de gezinshereniger gescheiden zou blijven van zijn gezinsleden en de veelal precaire situatie van deze gezinsleden zou worden bestendigd. In het bijzonder wanneer laatstgenoemde personen zich in een land bevinden waar een gewapend conflict heerst, kunnen de mogelijkheden om naar bevoegde diplomatieke of consulaire posten te reizen aanzienlijk beperkt zijn. Om te voldoen aan de verplichting om in persoon te verschijnen zouden deze personen, die bovendien wellicht minderjarig zijn, zich dan gedwongen zien om te wachten tot de veiligheidssituatie hen in staat stelt te reizen zonder zich bloot te stellen aan onmenselijke of vernederende behandelingen en zonder gevaar voor hun leven te lopen.

Met betrekking tot de bijzondere situatie van vluchtelingen, zoals Y in het hoofdgeding, moet daaraan worden toegevoegd dat het ontbreken van enige flexibiliteit van de zijde van de betrokken lidstaat, waardoor de leden van hun gezin worden belet om ongeacht de omstandigheden hun verzoek om gezinshereniging in te dienen, tot gevolg kan hebben dat de betrokkenen de termijn bedoeld in artikel 12, lid 1, derde alinea, van richtlijn 2003/86 of de termijn bedoeld in de ter omzetting daarvan vastgestelde nationaalrechtelijke bepaling niet in acht kunnen nemen, waardoor voor hun gezinshereniging de aanvullende en minder gemakkelijk te vervullen voorwaarden van artikel 7, lid 1, van die richtlijn zouden kunnen gaan gelden, hetgeen haaks staat op de in punt 43 van dit arrest aangehaalde doelstelling om bijzondere aandacht te besteden aan de situatie van vluchtelingen.

Verder stelt het HvJ ook “dat een nationale bepaling die zonder uitzondering vereist dat de gezinsleden van de gezinshereniger bij de indiening van een verzoek om gezinshereniging in persoon verschijnen, zelfs wanneer dit onmogelijk of buitengewoon moeilijk is, inbreuk maakt op het recht op eerbiediging van de eenheid van het gezin, zoals vastgelegd in artikel 7 van het Handvest, in voorkomend geval gelezen in samenhang met artikel 24, leden 2 en 3, daarvan.” (§ 51)

Een dergelijke verplichting vormt volgens het HvJ “een onevenredige inbreuk op het recht op eerbiediging van de eenheid van het gezin in verhouding tot de door de Belgische regering ingeroepen – ongetwijfeld legitieme – doelstelling om fraude bij gezinshereniging te bestrijden.” (§ 52)

Uit dit arrest, samen gelezen met de voornoemde arresten van het HvJ (arrest C-550/16 van 12 april 2018 en arrest C-380/17 van 7 november 2018), blijkt heel duidelijk dat de nationale autoriteiten bij de behandeling van een verzoek om gezinshereniging door familieleden van een vluchteling de nodige soepelheid aan de dag moeten leggen. Zij moeten dus de mogelijkheid bieden om de aanvraag op een andere wijze te laten indienen dan door de persoon zelf bij de diplomatieke post, minstens moeten ze rekening houden met bijzondere omstandigheden die de laattijdige indiening objectief verschoonbaar kunnen maken.

Als de aanvrager geen van beide mogelijkheden krijgt, dan wordt zijn recht op gezinshereniging volledig gefnuikt. Dit is in casu het geval.

Doordat de beslissing geen rekening houdt met de uitzonderlijke omstandigheden die ertoe hebben geleid dat verzoekster de aanvraag pas 17 maanden na de toekenning van de vluchtelingenstatus kon indienen, terwijl haar niet de mogelijkheid werd geboden om de aanvraag op alternatieve wijze in te dienen, wordt de uitoefening van haar recht op gezinshereniging in de praktijk onmogelijk gemaakt.

Dit gaat in tegen het doel van artikel 10 § 1, 1ste lid, 7° Verblijfswet, dat erin bestaat een recht op gezinshereniging voor ouders van een niet-begeleide minderjarige erkende vluchteling te vrijwaren.

Dit is bovendien ook in strijd met haar recht op een gezinsleven zoals gewaarborgd door artikel 8 EVRM, en artikel 7 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

Het middel is gegrond in zijn geheel.”

2.1.2. In een eerste middelonderdeel voert verzoekster aan dat in de bestreden beslissing ten onrechte wordt besloten dat de visumaanvraag niet kan worden behandeld op grond van artikel 10, §1, eerste lid, 7°, van de vreemdelingenwet. De bestreden beslissing motiveert immers dat de referentiepersoon op het ogenblik van de visumaanvraag meerderjarig is en derhalve niet onder het toepassingsgebied valt van deze bepaling. Verzoeker verwijst echter naar het arrest van het Hof van Justitie in de zaak C-550/16 van 12 april 2018 waarin het Hof verklaarde dat naar de leeftijd van de referentiepersoon op het moment van de indiening van het verzoek om internationale bescherming moet worden gekeken en niet naar de leeftijd op het ogenblik dat de aanvraag om gezinshereniging wordt behandeld.

Waar de bestreden beslissing stelt dat de referentiepersoon, erkend vluchteling in België, twintig jaar oud was op het ogenblik van het nemen van de bestreden beslissing betoogt verzoekster dat dit in strijd is met artikel 10, §1, eerste lid, 7°, van de vreemdelingenwet, dat de omzetting vormt van artikel 10, lid 3, a, van de richtlijn 2003/86 zoals uitgelegd door het Hof van Justitie.

Voor zover wordt geoordeeld dat de aanvraag laattijdig werd ingediend, betoogt verzoekster dat nergens in de beslissing hierover gemotiveerd wordt dat de aanvraag slechts zeventien maanden na de erkenning als vluchteling werd ingediend. Zij wijst er op dat zij bij haar aanvraag en met een schrijven van het CAW Brussel van 21 april 2023 de verwerende partij op de hoogte heeft gebracht van bijzondere omstandigheden die, overeenkomstig het arrest van het Hof van Justitie van 7 november 2018 in de zaak C-380/17, het laattijdig indienen van de visumaanvraag objectief kunnen verantwoorden. Verzoekster betoogt dat zij dergelijke elementen heeft aangevoerd en dat de verwerende partij hier niet op heeft geantwoord. Verzoekster betoogt dat zij uitgebreid de chronologie heeft uiteengezet waarom de aanvraag om gezinshereniging niet binnen de termijn van één jaar werd ingediend.

Verzoekster betoogt verder dat de verplichting om de visumaanvraag in te dienen bij de diplomatieke post te Islamabad, samen genomen met het feit dat geen rekening wordt gehouden met de belemmeringen, in de praktijk leidt tot een *de facto* situatie waarin het onmogelijk is om op nuttige wijze een verzoek om gezinshereniging in te dienen.

2.1.3. De Raad merkt op dat de verzoekster een aanvraag indiende met het oog op gezinshereniging met haar zoon, die in België een verblijfsstatus heeft als erkend vluchteling.

De eerste bestreden beslissing motiveert dat artikel 10*bis* van de vreemdelingenwet niet voorziet in een mogelijkheid tot gezinshereniging tussen een meerderjarige niet-EU moeder met haar meerderjarige niet-EU zoon. Vervolgens wordt in de beslissing onderzocht of er redenen zijn om een humanitair visum toe te staan in het licht van artikel 9 en 13 van de vreemdelingenwet.

De Raad merkt op dat artikel 10*bis* van de vreemdelingenwet als volgt luidt:

“ Art. 10bis.

§ 1.

Wanneer de in artikel 10, § 1, eerste lid, 4° tot 6° bedoelde familieleden van een vreemdeling die gemachtigd is tot verblijf in de hoedanigheid van student op grond van de bepalingen van Titel II, Hoofdstuk III, een machtiging tot verblijf van meer dan drie maanden aanvragen, moet die machtiging worden toegekend indien de student of één van de betrokken familieleden het bewijs aanbrengt :

- *dat de student over stabiele, regelmatige en voldoende bestaansmiddelen beschikt zoals bepaald in artikel 10, § 5 om in zijn eigen behoeften en die van zijn familieleden te voorzien en om te voorkomen dat zij ten laste vallen van de openbare overheden;*
- *dat de student over voldoende huisvesting beschikt die toelaat het familielid of de familieleden die gevraagd heeft of hebben om zich bij hem te komen voegen, te herbergen en die voldoet aan de voorwaarden die gesteld worden aan een onroerend goed dat wordt verhuurd als hoofdverblijfplaats zoals bepaald in artikel 2 van Boek III, Titel VIII, Hoofdstuk II, Afdeling 2 van het Burgerlijk wetboek. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgelegd na overleg in de Ministerraad, de wijze waarop de vreemdeling bewijst dat het onroerend goed voldoet aan de gestelde voorwaarden;*
- *dat de student over een ziektekostenverzekering beschikt die de risico's in België voor hem en zijn familieleden dekt;*
- *dat zij zich niet bevinden in één van de in artikel 3, eerste lid, 5° tot 8° bepaalde gevallen, of niet lijden aan een van de ziekten die een gevaar voor de volksgezondheid kunnen opleveren en die worden opgesomd in de bijlage bij deze wet.*

De bepalingen van artikel 12bis, § 6, zijn eveneens van toepassing.

§ 2.

Wanneer de in artikel 10, § 1, eerste lid, 4° tot 6°, bedoelde familieleden van een vreemdeling die gemachtigd werd in België te verblijven voor een beperkte duur ingevolge deze wet of ingevolge de bijzondere omstandigheden eigen aan de betrokkene of ingevolge de aard of de duur van zijn activiteiten in België, een machtiging tot verblijf van meer dan drie maanden aanvragen, moet die machtiging toegekend worden indien zij het bewijs aanbrengen :

1° dat de vreemdeling die vervoegd wordt over stabiele, regelmatige en voldoende bestaansmiddelen beschikt zoals bepaald in artikel 10, § 5, om in zijn eigen behoeften en die van zijn familieleden te kunnen voorzien en om te voorkomen dat zij ten laste vallen van de openbare overheden;

2° dat de vreemdeling die vervoegd wordt over voldoende huisvesting beschikt die toelaat om het familielid of de familieleden die gevraagd heeft of hebben om zich bij hem te komen voegen, te herbergen en die voldoet aan de voorwaarden die gesteld worden aan een onroerend goed dat wordt verhuurd als hoofdverblijfplaats, zoals bepaald in artikel 2, van boek III, titel VIII, hoofdstuk II, afdeling 2, van het Burgerlijk wetboek.

De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de wijze waarop de vreemdeling bewijst dat het onroerend goed voldoet aan de gestelde voorwaarden;

3° dat de vreemdeling die vervoegd wordt, over een ziektekostenverzekering beschikt die de risico's in België voor hem en zijn familieleden dekt;

4° dat zij zich niet bevinden in één van de in artikel 3, eerste lid, 5° tot 8°, bepaalde gevallen, of niet lijden aan een van de ziekten die een gevaar voor de volksgezondheid kunnen opleveren en die worden opgesomd in de bijlage bij deze wet.

De bepalingen van artikel 12bis, § 6, zijn eveneens van toepassing.

§ 3.

De §§ 1 en 2 zijn ook van toepassing op de gezinsleden bedoeld bij artikel 10, § 1, eerste lid, 4° tot 6°, van een vreemdeling die de status van langdurig ingezetene geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, op grond van de Richtlijn 2003/109/EG van de Raad van de Europese Unie van 25 november 2003 betreffende de status van langdurig ingezetenen onderdanen van derde landen, en die gemachtigd is tot verblijf in het Rijk op grond van de bepalingen van titel II, hoofdstuk V, of die deze machtiging aanvraagt.

Wanneer echter een gezin al is gevormd of opnieuw is gevormd in die andere lidstaat van de Europese Unie, moet de vreemdeling bij wie het gezinslid zich komt voegen, niet het bewijs leveren dat hij beschikt over behoorlijke huisvesting om het gezinslid of de gezinsleden te ontvangen en zal, wat de voorwaarde betreft van de stabiele, regelmatige en toereikende bestaansmiddelen, ook rekening worden gehouden met het bewijs dat het gezinslid persoonlijk over dergelijke middelen beschikt. Om deze bijzondere regeling te kunnen genieten, moeten de betrokken gezinsleden de EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetene of de verblijfstitel die hun is afgegeven door een lidstaat van de Europese Unie, samen met het bewijs dat zij in deze Staat hebben verbleven als gezinslid van een langdurig ingezetene, voorleggen.

§ 4.

Paragraaf 2 is eveneens van toepassing op de in artikel 10, § 1, eerste lid, 4° tot 6°, bedoelde familieleden van de vreemdeling die in toepassing van artikel 61/27-4 gemachtigd werd tot verblijf.

Wanneer echter een familie al is gevormd of opnieuw is gevormd in een andere lidstaat van de Europese Unie, moet de vreemdeling bij wie het familielid zich komt voegen, niet het bewijs leveren dat hij beschikt over voldoende huisvesting om het familielid of de familieleden te ontvangen en wordt, wat de voorwaarde betreft van de stabiele, regelmatige en toereikende bestaansmiddelen, ook rekening gehouden met het bewijs dat het familielid persoonlijk over dergelijke middelen beschikt. Om van deze bijzondere regeling te kunnen genieten, moeten de betrokken familieleden de verblijfstitel die hun is afgegeven door een lidstaat van de Europese Unie, samen met het bewijs dat zij in deze Staat hebben verbleven als familielid van een houder van een Europese blauwe kaart, voorleggen.

§ 5.

Paragraaf 2 is eveneens van toepassing op de in artikel 10, § 1, eerste lid, 4° tot 6°, bedoelde familieleden van de onderdaan van een derde land die in toepassing van artikel 61/39 of artikel 61/48 gemachtigd werd tot verblijf.

Wanneer een familie echter al is gevormd of opnieuw is gevormd in een andere lidstaat van de Europese Unie, legt het familielid de volgende informatie en documenten voor:

1° de geldige verblijfstitel afgeleverd door de eerste lidstaat;

2° het bewijs dat hij in de hoedanigheid van familielid in de eerste lidstaat heeft verbleven.

§ 6.

Paragraaf 2 is eveneens van toepassing op de in artikel 10, § 1, eerste lid, 4° tot 6°, bedoelde familieleden van de vreemdeling die met toepassing van artikel 61/13/3 of artikel 61/13/10 gemachtigd werd tot verblijf.

Wanneer een familie echter al is gevormd of opnieuw is gevormd in een andere lidstaat van de Europese Unie, legt het familielid van de vreemdeling die met toepassing van artikel 61/13/10 gemachtigd werd tot verblijf, de volgende informatie en documenten voor:

1° de geldige verblijfstitel afgeleverd door de eerste lidstaat;

2° het bewijs dat hij in de hoedanigheid van familielid in de eerste lidstaat heeft verbleven."

Artikel 10bis heeft aldus betrekking op gezinshereniging met derdelanders die in België verblijven in de hoedanigheid van student, als houder van een tijdelijk verblijf, langdurig ingezetenen, of als houder van een Europese blauwe kaart. Artikel 10bis voorziet inderdaad niet in een mogelijkheid tot gezinshereniging met een erkende vluchteling.

Artikel 10, §1, eerste lid, 7° en §2, vijfde lid, van de vreemdelingenwet, zoals van kracht op het ogenblik van de bestreden beslissing, bepaalde echter:

“§ 1 Onder voorbehoud van de bepalingen van artikelen 9 en 12, zijn van rechtswege toegelaten om meer dan drie maanden in het Rijk te verblijven:

(...)

7° de ouders van een vreemdeling die erkend werd als vluchteling in de zin van artikel 48/3 of die de subsidiaire bescherming geniet, voor zover zij met hem komen samenleven en op voorwaarde dat hij jonger is dan achttien jaar en het Rijk binnengekomen is zonder begeleiding van een krachtens de wet verantwoordelijke meerderjarige vreemdeling en vervolgens niet daadwerkelijk onder de hoede van een dergelijke persoon gestaan heeft, of zonder begeleiding werd achtergelaten nadat hij het Rijk is binnengekomen. (...) De bepalingen met betrekking tot de kinderen zijn van toepassing, tenzij een internationaal verdrag, dat België bindt, meer voordelige bepalingen bevat.

§ 2

(...)

[Het tweede, derde en vierde lid zijn niet van toepassing op de in § 1, eerste lid, 4° tot 6° bedoelde familieleden van een als vluchteling erkende vreemdeling en van een vreemdeling die de subsidiaire bescherming geniet indien de bloed- of aanverwantschapsbanden of het geregistreerd partnerschap al bestonden vooraleer de vreemdeling het Rijk binnenkwam en voor zover de aanvraag tot verblijf op basis van dit artikel werd ingediend in de loop van het jaar na de beslissing tot erkenning van de hoedanigheid van vluchteling of de toekenning van de subsidiaire bescherming van de vreemdeling die vervoegd wordt.] (...)

Artikel 10, §1, voorziet aldus dat de ouders van de vreemdeling die werd erkend als vluchteling het recht hebben op gezinshereniging wanneer de persoon met wie zij komen samenleven, jonger dan achttien jaar is en hij het Rijk is binnengekomen zonder begeleiding of als zodanig werd achtergelaten. Artikel 10, §2, bepaalt dat het verzoek om gezinshereniging binnen het jaar na de beslissing tot erkenning als vluchteling moet gebeuren.

Verzoekster verwijst in haar middel naar het arrest in de zaak nr. C-550/16 van 12 april 2018, waarin het Hof van Justitie van de Europese Unie voor recht heeft verklaard dat het uitgangspunt van de beoordeling van de minderjarigheid in de zin van artikel 10, §3, a), van de Gezinsherenigingsrichtlijn de datum van het verzoek tot internationale bescherming moet zijn. Zij wijst er op dat haar zoon op 18 september 2020 het verzoek tot internationale bescherming heeft ingediend. Hij was op dat ogenblik zeventien jaar oud.

De Raad herinnert er aan dat artikel 10, §1, eerste lid, 7°, van de vreemdelingenwet de omzetting vormt Artikel 10, §3, a), van de Gezinsherenigingsrichtlijn. In het arrest C-550/16 van 13 april 2018 preciseerde het Hof van Justitie het ogenblik waarop de minderjarigheid met het oog op toepassing van deze bepaling wordt beoordeeld als volgt:

“Daarentegen kan, wanneer met het oog op de toepassing van artikel 10, lid 3, onder a), van richtlijn 2003/86 voor de beoordeling van de leeftijd van een vluchteling de datum van indiening van het verzoek om internationale bescherming als uitgangspunt wordt genomen, een gelijke en voorzienbare behandeling worden gewaarborgd van alle verzoekers die zich in chronologisch opzicht in dezelfde situatie bevinden, doordat zo wordt verzekerd dat de slaagkansen van het verzoek om gezinshereniging voornamelijk afhangen van factoren die verband houden met de verzoeker en niet met de betrokken overheidsinstantie, zoals de behandelingsduur van het verzoek om internationale bescherming of van de aanvraag voor gezinshereniging (zie naar analogie arrest van 17 juli 2014, Noorzia, C-338/13, EU:C:2014:2092, punt 17).”

Hieruit volgt dat voor wat de toepassing betreft van artikel 10, §1, eerste lid, 7°, van de vreemdelingenwet, de zoon van verzoekster moet worden beschouwd als minderjarige vreemdeling. In tegenstelling tot wat de bestreden beslissing voorhoudt, moet de verzoekster dan ook worden beschouwd als behorend tot een categorie vreemdelingen ten aanzien van wie er een recht op gezinshereniging openstaat.

Dit volstaat om vast te stellen dat een van de determinerende motieven van de bestreden beslissing gesteund is op een onjuiste lezing van artikel 10 van de vreemdelingenwet.

De verwerende partij werpt in de nota met opmerkingen op dat de visumaanvraag pas zeventien maanden na de erkenning als vluchteling van de referentiepersoon werd ingediend en aldus niet ontvankelijk was. De Raad merkt op dat van een dergelijk motief geen spoor terug te vinden is in de bestreden beslissing. Met een *post factum* motivering wordt in beginsel geen rekening gehouden.

Bovendien verwijst de verzoekster in haar middel naar het arrest in de zaak C-380/17, waarin het Hof van Justitie preciseerde dat de termijn van drie maanden waarvan sprake in de Gezinsherenigingsrichtlijn een indicatie is, maar dat lidstaten gunstigere termijnen mogen vaststellen. Het hoger geciteerde artikel 10, §2, vijfde lid, van de vreemdelingenwet voorziet in een termijn van één jaar voor de gezinshereniging.

Verzoekster diende haar aanvraag in maart 2023 in, zeventien maanden na de erkenning van haar zoon als vluchteling. Evenwel wijst de verzoekster er terecht op dat het Hof in de zaak C-380/17 oordeelde:

“Artikel 12, lid 1, van richtlijn 2003/86 staat niet in de weg aan een nationale regeling op grond waarvan een ten behoeve van een gezinslid van een vluchteling ingediend verzoek om in aanmerking te komen voor gezinshereniging op basis van de gunstiger bepalingen van hoofdstuk V van deze richtlijn, kan worden afgewezen op grond dat dit verzoek meer dan drie maanden na de toekenning van de vluchtelingenstatus aan de gezinshereniger is ingediend, waarbij tegelijk wel de mogelijkheid wordt geboden een nieuw verzoek in te dienen in het kader van een andere regeling, op voorwaarde dat deze regeling erin voorziet dat een dergelijke weigeringsgrond niet kan worden gehanteerd in situaties waarin de te late indiening van het eerste verzoek op grond van bijzondere omstandigheden objectief verschoonbaar is;”

Hieruit volgt dat de aanvraag tot gezinshereniging in beginsel had mogen worden geweigerd door de verwerende partij omdat ze niet werd ingediend binnen de termijn van één jaar na de erkenning als vluchteling (wetgeving van kracht ten tijde van de bestreden beslissing). Uit het arrest van het Hof blijkt echter dat lidstaten een mogelijkheid moeten voorzien om rekening te houden met bijzondere omstandigheden die de laattijdige indiening objectief verschoonbaar maken.

In een brief van het CAW Brussel d.d. 21 april 2023 namens verzoekster aan de verwerende partij, voerde verzoekster aan dat er obstakels waren om tijdig een visum te verkrijgen, om vanuit Afghanistan naar Islamabad te reizen, en dat de oudste broer van de referentiepersoon had geprobeerd om voor het hele gezin de visumaanvraag in te dienen, maar dat dit werd geweigerd. Er werd een chronologisch overzicht gevoegd van de ondernomen stappen en ondervonden hindernissen sinds de toekenning van de internationale beschermingsstatus. Er werd op gewezen dat deze chronologie van feiten ook reeds werd ingediend tijdens de aanvraag van 7 maart 2023.

De Raad merkt dan ook op dat, zelfs indien de verwerende partij van oordeel was dat de ingeroepen bijzondere omstandigheden niet gegrond waren, het haar toekwam deze redenen kenbaar te maken in de bestreden beslissing.

Gelet op het hogerstaande, maakt de verzoekster een schending aannemelijk van de formele motiveringsplicht *iuncto* artikel 10, §§1 en 2 van de vreemdelingenwet.

Het middelonderdeel is in die mate gegrond.

2.2.1. Ten aanzien van de tweede, derde en vierde bestreden beslissing, met betrekking tot de minderjarige kinderen, voert verzoekster een eerste middel aan dat zij uiteenzet als volgt:

“EERSTE MIDDEL:

GENOMEN UIT DE SCHENDING VAN:

- *Artikel 3 en 8 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden;*
- *Artikel 9 van de Wet van 15/12/1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en verwijdering van vreemdelingen (“Verblijfswet”);*

- De motiveringsplicht zoals voorzien in artikel 62 van de wet van 15/12/1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en verwijdering van vreemdelingen en de artikelen 2 en 3 van de Wet van 29/07/1991 met betrekking tot de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen, en als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur;
- Het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

1. De weigeringsbeslissingen van de drie minderjarige zonen van Mevrouw [M.] [S.] zijn identiek dezelfde, en zijn beperkt tot een verwijzing naar de beslissing tot weigering van haar visumaanvraag:

“Gelet de visumaanvraag van de moeder (visumaanvraag nr. (...)) dd 16/10/2023 geweigerd werd, wordt uiteraard ook de visumaanvraag van het minderjarig meereizend kind geweigerd. Het staat betrokkene vrij een nieuwe visumaanvraag in te dienen rekening houdende met de hierboven omschreven weigeringsmotieven. Deze beslissing belet de dienst Vreemdelingenzaken niet om bij de indiening van een nieuwe visumaanvraag de andere voorwaarden na te gaan of over te gaan tot een onderzoek of analyse die zij nodig acht. Gezien bovenstaande vaststellingen wordt de afgifte van een humanitair visum op basis van art. 9 en 13 van de wet van 15.12.1980 geweigerd.”

Gelet op de voormelde redenen die rechtvaardigen dat de beslissing tot weigering van de visumaanvraag van Mevrouw [S.] wordt vernietigd, moeten ook deze beslissingen worden vernietigd om dezelfde redenen. Indien de beslissing tot weigering van de visumaanvraag van Mevrouw [S.] wordt vernietigd, vervallen immers de motieven van deze beslissingen, wat moet leiden tot hun vernietiging.

2. Bovendien onderzoekt verwerende partij geenszins afzonderlijk of er humanitaire gronden zijn die rechtvaardigen dat een visum wordt toegekend aan de drie minderjarige jongens, gelet op de veiligheidssituatie in Afghanistan en de aanwezigheid van hun broer in België.

De beslissingen zijn enkel gesteund op de weigering van de visumaanvraag van hun moeder.

Er wordt dus niet onderzocht of de weigeringsbeslissingen wel conform zijn aan de vereisten van artikel 3 en 8 EVRM, noch of er andere elementen zijn die de toekenning van een visum op grond van artikel 9 Verblifswet rechtvaardigen.

Verwerende partij voldoet dus niet aan haar onderzoeksplicht onder artikel 3 en 8 EVRM, waardoor deze bepalingen zijn geschonden.

Dit is bovendien in strijd met de zorgvuldigheidsplicht als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, en de formele motiveringsplicht aangezien de beslissing niet toelaat om te begrijpen waarom geen verder onderzoek werd gevoerd.

Het middel is gegrond.”

2.2.2. Uit de gegevens van de zaak blijkt dat de tweede, derde en vierde bestreden beslissing uitdrukkelijk gesteund zijn op de eerste bestreden beslissing. Gelet op het gegrond bevinden van het eerste middel aangaande de eerste bestreden beslissing, strekken de gevolgen daarvan zich ook uit tot de motieven van de volgbeslissingen.

Het middel is in die mate gegrond.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

De beslissingen van de gemachtigde van de Staatssecretaris voor Asiel en Migratie van 16 oktober 2023 tot weigering van de afgifte van een visum worden vernietigd.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op negentien maart tweeduizend vijftientig door:

C. VERHAERT,

wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken.

D. D'HONDT,

toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

D. D'HONDT

C. VERHAERT